

Μάθημα: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
Ημερομηνία: ΚΥΡΙΑΚΗ 8 ΜΑΙΟΥ 2022
ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2022-2023

ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ

ΘΕΜΑΤΑ

Κείμενο

Σε κρίση η ελληνική γλώσσα;

Βρίσκεται η ελληνική γλώσσα σήμερα πράγματι σε κρίση; Έχει γίνει κοινός τόπος να λέγεται και να γράφεται ότι η ελληνική γλώσσα κινδυνεύει α. από την αδυναμία της να ανταγωνιστεί την αγγλική, β. από την εισβολή αναφομοιωτών ξένων λέξεων που σφηνώθηκαν στο σώμα της χωρίς να προσαρμοστούν φωνολογικά και μορφολογικά στους κανόνες της (ασανσέρ, νάιλον, πάρκινγκ, κομπιούτερ κ.λπ.) και γ. από τους ίδιους τους χρήστες της, ιδίως τους νέους.

Είναι φανερό ότι στο μέλλον, εφόσον η αγγλική συνεχίσει να είναι παγκοσμίως η κυρίαρχη γλώσσα, όλο και περισσότεροι Έλληνες (και όχι μόνο) θα υποχρεώνονται να γίνουν δίγλωσσοι, χρησιμοποιώντας την αγγλική για την επικοινωνία με τον ξένο κόσμο (είτε διαπροσωπικά είτε διαμέσου του Διαδικτύου και των ηλεκτρονικών υπολογιστών) και τη μητρική τους γλώσσα για την επικοινωνία με τους ομογλώσσους τους. Είναι εξίσου αναπόφευκτο η ελληνική γλώσσα να δεχτεί στους κόλπους της πλήθος ξένες λέξεις, όπως έχει ήδη συμβεί από την απώτερη αρχαιότητα μέχρι σήμερα. [...] Όσο για τη χρήση της από τη νέα γενιά, έχω την εντύπωση ότι οι περισσότεροι νέοι είναι «δίγλωσσοι», με την έννοια ότι χειρίζονται δύο διαλέκτους της ελληνικής: τη μια τη χρησιμοποιούν στις παρέες τους με άλλα παιδιά της ηλικίας τους, ενώ την άλλη τη φυλάσσουν για τις κατάλληλες περιστάσεις (όταν συνομιλούν με μεγάλους και ιδίως όταν γράφουν).

Είναι, ωστόσο, αλήθεια ότι ιδίως οι νέοι βομβαρδίζονται από διάφορα μηνύματα προερχόμενα από τηλεοπτικά κανάλια (ελληνικά και ξένα), το βίντεο, τη ροκ μουσική και γενικά την πολυεθνική βιομηχανία μαζικής κουλτούρας, η οποία παράγει ένα διεθνές πλέγμα από πολιτιστικά προϊόντα προορισμένα για τους νέους, στην προσπάθειά της να τους καταστήσει αιχμαλώτους διάφορων εμπορικών και ιδεολογικών συμφερόντων. Οι εκτυφλωτικές και εναλλασσόμενες με αστραπιαία ταχύτητα εικόνες που προβάλλονται στη μικρή οθόνη (TV και Η/Υ) και οι αμείλικτα επαναλαμβανόμενοι εκκωφαντικοί ήχοι της σύγχρονης μουσικής όχι μόνο απειλούν την ελληνική γλώσσα, αλλά και όλες τις γλώσσες – ίσως και την ελευθερία της ανθρώπινης σκέψης.

Peter Mackridge, ένθετο «Επτά ημέρες», εφημ. Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 1999

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ Α

1. Από τι συνήθως λέγεται ότι κινδυνεύει η ελληνική γλώσσα; (Μονάδες 6)
2. Στην τελευταία παράγραφο ο συγγραφέας υποστηρίζει ότι οι εικόνες της μικρής οθόνης και οι ήχοι της σύγχρονης μουσικής απειλούν όχι μόνο την ελληνική γλώσσα, αλλά και όλες τις γλώσσες — ίσως και την ελευθερία της ανθρώπινης σκέψης. Πιστεύετε ότι ο συγγραφέας αιτιολογεί επαρκώς την άποψη αυτή; (Μονάδες 4)
Με ποιον τρόπο εσείς θα ενισχύατε την αιτιολόγηση της άποψης; Να γράψετε δύο με τρεις περιόδους. (Μονάδες 10)

(Μονάδες 14)

ΟΜΑΔΑ Β

1. «Είναι φανερό ότι στο μέλλον,... με τους ομογλώσσους τους»:
 - α. Να χωρίσετε το απόσπασμα σε προτάσεις. (Μονάδες 5)
 - β. Ποια είναι η κύρια πρόταση; (Μονάδες 2)
 - γ. Ποιες δευτερεύουσες προτάσεις είναι ονομαστικές και ποιες επιρρηματικές; (Μονάδες 4)
 - δ. Οι ονομαστικές προτάσεις τι είδους είναι; (Μονάδες 3)
 - ε. Από ποια ρήματα ή φράσεις εξαρτώνται; (Μονάδες 3)
 - ζ. Ποια είναι η συντακτική λειτουργία τους; (Μονάδες 3)

(Μονάδες 20)

ΟΜΑΔΑ Γ

1. Να χρησιμοποιήσετε τις φράσεις που ακολουθούν σε δικές σας προτάσεις που να αναδεικνύουν τη σημασία τους:
 - εισβολή αναφομοίωτων ξένων λέξεων
 - πολυεθνική βιομηχανία μαζικής κουλτούρας
 - διεθνές πλέγμα από πολιτιστικά προϊόντα
 - εκτυφλωτικές εικόνες
 - εκκωφαντικοί ήχοι.
2. *Δίγλωσσοι, ομόγλωσσοι...*: Να γράψετε πέντε σύνθετες λέξεις με δεύτερο συνθετικό τη λέξη γλώσσα.
3. Στην πρώτη πρόταση του κειμένου υπάρχουν οι λέξεις *γλώσσα* και *κρίση*, οι οποίες είναι πολύσημες.
Ποια είναι η σημασία που έχουν στο κείμενο; (μονάδα 1)
Να χρησιμοποιήσετε τις ίδιες λέξεις σε δικές σας προτάσεις που να αναδεικνύουν τις διαφορετικές σημασίες τους. Να φτιάξετε δύο προτάσεις για την κάθε λέξη. (Μονάδες 4)

(Μονάδες 10)

(Μονάδες 5)

(Μονάδες 5)

ΟΜΑΔΑ Δ

Το φαινόμενο της κρίσης της ελληνικής γλώσσας εμφανίζεται έντονο τα τελευταία χρόνια. Το πρόβλημα επικεντρώνεται ιδιαίτερα στους νέους, καθώς σε αυτούς γίνεται περισσότερο φανερή η γλωσσική πενία. Σε ένα άρθρο που θα δημοσιευθεί στη σχολική εφημερίδα να αναζητήσεις τα αίτια που προκαλούν το παραπάνω φαινόμενο. (300 λέξεις περίπου).

(Μονάδες 40)

Η Καθηγήτρια
Αλεξοπούλου Ευαγγελία
Φιλολόγος

Ο Διευθυντής
Σκαρπέντζος Γεώργιος
Μαθηματικός Μ.Εδ., Μ.Σc.

